

O pinangan no sowal

I 'a:yaw, itini i niyaro', awaay ko kihar no wawa^ a malaholol.

Masadak a maomah ko mato'asay i, i loma' ko wawa^. Yo cecay a romi'ad, matayal ko matayalay, maomah ko maomahay, kami sato o wawa^ i, caay ka lecad to aniniay a wawa^, halitayra kami i 'alo a mi'alicawcaw to nanom, mililoc, midangoy. Ano cifoting i masafanaway a nanom i tatihi no pi'alicawcawan niyam i, misafaloco' kami to samaanen ko pilepel toya foting. Mararid a mi'araw to pifoting no mato'asay, saka mafana' kami a mifoting. Yo cecay a romi'ad, ma'araw niyam ko foting i 'alo, orasaka taloma' kami a miala^ to salil, 'etengen niyam ko nanom i fafaw ato i rarem noya 'alo^, ta ceringen niyam a mifoting, malepel no niyam ko tata'akay a foting, orasaka lipahak sa kami a tala'alo^.

Yo kalafian sato, taloma' to ko matayalay, paratoh han ako ci akong ako, " Akong, akong, malepel niyam ko tata'a:kay a foting! " han ako. Ca'of sa ci akong, " Hacowaay ka tata'ak? " saan. Pasowal han no safa^ ako ci akong, " Hatiya o cepi' ni Payo^! " han nira. Ha! sa, hati:ra ko ca'of ni akong. Anini^, safaloco' sato kako, hacowaay ka tata'ak a tamdaw ci Payo^? Ano hato lotong a mi:ming ko tatirengan ni Payo^ i, hacowa^ sato

ko cepi' no lotong? O mimingay kira. Ano hato kolong ka tata'ak ci Payo^ i, wata:h! O tata'akay to aca^ kira!

O pinangan no sowal ita o Pangcah, awaay ko cecay dadoy, tosa^ dadoy ka tata'ak sanay a nanam ita a somowal. O roma^ sato, pakayniay to no raay a sasowalan i, matira: to. Tinako^, icowa^ ko loma' no miso ano saan ko milicayay i, manga'ay a "itiraw, iti:raw, ato iti::raw" han ko ca'of. Ano haenen a minayat ko sowal i, o maraayay ko sa'osi^. Ano o romi'ad to ko sasowalen i, matira: to. Ano ira ko mitengilay, "Anohacowaay a romi'ad kamo a taloma'?" saan i, manga'ay kita a "anocila^, anoci:la^, anoci::la^" a han ko ca'of. Ano nayaten ko sowal i, o maraayay ho^ a romi'ad kora!

O sowal no kalofinacadan, caay ka lecad ko pipasapinang. Ora manayatay a sowal no mita o Pangcah i, o micidekay a pinangan no sowal ita, caay ko lalowanen, caay ko sasawa:den. Ano sawaden ita kora i, awaay to koya 'aredetay a tengilen a sowal. O kakalimelaan no mita konini. Aka tawalen ita, rayrayen ita.

語言表達習慣

我們告訴爺爺我們抓到大魚！爺爺：「有多大？」弟弟：「跟 Payo^ˆ的腿一樣大！」爺爺：「喔！」，究竟 Payo^ˆ是多大的人？如同猴子一樣瘦小？還是壯如牛？阿美族的語言沒有一斤、兩斤的說話習慣。沒有一公里遠二公里遠的表達，也沒有把時間長短切割開來而說「明天！後天！大後天！」，只把音拉很長，表示時間長短。

一個民族的語言，有其習慣和特殊性。把拉長的音刪去不用，就失去語言的原味，無法表達特殊的意涵，我們好好的善用與傳承。